

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Lausuntopyyntö 15.2.2016; VM019:00/2015

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA LAIKSI ARVOPAPREIMARKKINALAIN MUUTTAMISESTA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI (MAR/MAD)

Valtiovarainministeriö on 15.2.2016 päivätyllä kirjeellä pyytänyt Energiaviraston lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta laiksi arvopaperimarkkinalain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Energiavirasto esittää lausuntonaan seuraavaa.

Energiaviraston näkökulma

Energiavirasto on työ- ja elinkeinoministeriön alainen asiantuntijavirasto, jonka tehtäviin kuuluu EU:n päästökaupan toimeenpano ja valvonta, EU:n päästökaupparekisterin ja Kioton pöytäkirjan mukaisen päästökaupparekisterin kansallinen hallinnointi sekä komission asetuksen (EU) N:o 1031/2010 (jäljempänä huutokauppa-asetus) mukaisen kansallisen huutokaupanpitäjän tehtävät. Energiavirasto toimii myös energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 (REMIT -asetus) mukaisena kansallisena energia-alan sääntelyviranomaisena vastaten tukkumarkkinoiden kansallisesta valvonnasta yhteistyössä muiden pohjoismaisten ja Baltian sääntelyviranomaisten kanssa.

Rahoitusvälineiden markkinat direktiivin 2014/65/EU (MIFID II) myötä päästöoikeudet luetaan rahoitusvälineiksi ja sitä kautta markkinoiden väärinkäyttöasetusta (EU) N:o 596/2014 (MAR) sovelletaan myös päästöoikeuksiin sekä soveltuvilta osin energian tukkumarkkinoilla kaupankäynnin kohteena oleviin rahoitusvälineisiin. Komissio on hiljattain ehdottanut, että MIFID II direktiivin soveltamisen määräaika lykättäisiin tammikuulle 2018, jolloin päästöoikeudet tulisivat sääntelyn piiriin vasta tuolloin.

MAR – asetuksessa on joitain päästöoikeuksien huutokaupanpitäjää koskevia säännöksiä, jotka soveltuvat Energiavirastoon MIFID II:n mukaisen sääntelyn tullessa sovellettavaksi. Esimerkiksi MAR – asetuksen 18 artiklan mukaiset sisäpiiriluottoon liittyvät velvoitteet koskevat päästöoikeuksien huutokaupanpitäjää 18 artiklan 8 kohdan (b) alakohdan nojalla. Nykyisin huutokaupanpitäjää koskeva sisäpiirisääntely perustuu komission huutokauppa-asetukseen. Samoin MAR – asetuksen 19 artiklan mukainen johtohenkilöiden ilmoitusvelvollisuus tulisi sovellettavaksi myös huutokaupanpitäjään.

MAR-asetuksen 17 artiklan mukaista sisäpiiritiedon julkistamista koskevaa vaatimusta ei sovelleta päästöoikeuksien markkinoilla toimivaan markkinaosapuoleen, jos sen omistuksessa, määräysvallassa tai vastuulla olevien laitosten päästöt eivät edellisenä vuonna ylittäneet tämän hetkisen ehdotuksen mukaan 6 miljoonan hiilidioksidiekvivalenttitonnin alarajaa ja jos ne harjoittavat polttotoimintoja, niiden

7.3.2016

lämmöntuotto ei ylittänyt 2430 MW:n alarajaa. Suomessa ei tällä hetkellä ole päästökauppatoiminnanharjoittajia, joiden omistamien laitosten yhteenlasketut päästöt ylittäisivät kyseisen vuosittaisen päästörajan.

Kansallisista säännösehdoista

MAR-asetuksen 19 artiklassa säädetään liikkeeseenlaskijoiden johdon ja heidän lähipiirinsä tekemien liiketoimien julkistamisesta. Asetus mahdollistaa sen, että kyseiset liiketoimet julkistetaan pörssitiedotteilla joko kunkin liikkeeseenlaskijan tai vaihtoehtoisesti Finanssivalvonnan toimesta. Ehdotuksesta tarkemmin ilmenevin perusteluin vaihtoehto, jossa liikkeeseenlaskija julkistaa johdon ja sen lähipiirin liiketoimet, olisi kustannustehokkain tapa asian hoitamiseksi. Finanssivalvonnan niukkoja resursseja on myös tarkoituksenmukaisempaa kohdentaa sen varsinaisiin valvontatehtäviin. Näin ollen Energiavirasto kannattaa esityksessä ehdotettua vaihtoehtoa, jonka mukaan sovellettaisiin suoraan asetuksen sisältämää lähtökohtaista julkistamismallia ja kukin liikkeeseenlaskija julkistaa liiketoimia koskevat tiedot itse.

Ehdotetun arvopaperimarkkinalain 12 luvun 2 §:n mukaan selvitys tiedon julkistamisen lykkäämisen edellytyksistä tulisi toimittaa Finanssivalvonnalle ainoastaan sen pyynnöstä. Energiavirasto pitää ehdotettua menettelyä perusteltuna, sillä se vähentäisi liikkeellelaskijoihin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa.

Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ehdotetaan säädettäväksi valtuudet määrätä MAR -asetuksen edellyttämiä hallinnollisia toimenpiteitä ja seuraamuksia. Energiavirasto katsoo, että Finanssivalvonnan nykyiset tehtävät huomioon ottaen on luontevaa, että sitä esitetään myös MAR -asetuksen mukaiseksi valvontaviranomaiseksi.

MAR -asetuksen 23 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on kaikki tehtäviensä hoitamisen edellyttämät valvonta- ja tutkintavaltuudet. Asetuksessa säädetään lisäksi yhteistyöstä energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) kanssa. Energiavirasto katsoo, että tämä yhteistyö edellyttää riittäviä ja yhdenmukaisia toimivaltuuksia myös niissä tilanteissa, joissa tutkittavana on REMIT -asetuksen soveltamisalaan kuuluvien rahoitusvälineiksi luokiteltaviin energiajohdannaisiin liittyvistä markkinamanipulaatioon, sisäpiirinkauppaan tai sisäpiirintiedon julkaisuun liittyvistä rikkomuksista tai rikoksista. Energian tukkumarkkinoita koskevan REMIT -asetuksen johdanto-osan 29 ja 31 kohdat edellyttävät rahoitusmarkkinoiden ja energian tukkumarkkinoiden valvonnan yhdenmukaistamista sekä valvonta- ja sääntelyviranomaisten tutkintatoimivaltuuksien että seuraamusten osalta.

Energiavirasto pitää tärkeänä, että tämän lausunnon mukaista kansallista lainsäädäntöä vahvistettaessa huomioidaan riittävällä tavalla rahoitusmarkkinoiden ja energia-alan valvonta- ja sääntelyviranomaisten tutkintatoimivaltuuksien laajuus ja yhdenmukaisuus sekä seuraamusten yhdenmukaisuus. Tämä on merkityksellistä erityisesti johtuen eri jäsenvaltioiden viranomaisten tutkintatoimivaltuuksiin sekä rikos- ja hallinnollisiin seuraamuksiin liittyvistä eroavuuksista koskien energian tukkumarkkinoilla tapahtuvia väärinkäytöksiä.

7.3.2016

579/001/2016

Edellä mainitun perusteella Energiavirasto katsoo, että rahoitusmarkkinalainsäädäntöön ja rikoslakiin tehtävien muutosten seurauksena myös REMIT -asetuksen osalta kansalliseen lainsäädäntöön tulisi tehdä lainsäädännön yhdenmukaistamiseksi tarvittavat muutokset Energiaviraston tutkintatoimivallan laajuuden ja viranomaisyhteistyön varmistamiseksi sekä rikosoikeudellisten seuraamusten mahdollistamiseksi myös energian tukkumarkkinoita koskevien väärinkäytösten osalta.

Johtaja

Tuulia Lepistö

Johtava asiantuntija

Johanna Pakkala

Jakelu Valtiovarainministeriö (valtiovarainministerio@vm.fi)

Tiedoksi janne.hayrynen@vm.fi
anu.pietarinen@vm.fi